Valtiopäivä

Asiakasmaksut

Asiakasmaksujen muutokset *perustuslakivaliokunnan arvioitavana*

Perustuslakivaliokunta jatkaa tänään tiistaina hallituksen esityksen käsittelyä. Esityksessä muutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja koskevaa lakia ja kuolemansyyn selvittämistä koskevaa lakia.

PELASTUSTOIMI
Kansanedustajat haluavat selvittää pelastustoimen siirtoa valtiolle.

RAHAPELIT
Arpajaislakia ja rahapelilakia muutetaan, hallintovaliokunta kuuli asiantuntijoita.

MAAHANTULO
Oikeuskansleri kuultavana välineellistetyn maahantulon torjuntalaista.

Kuva on luotu tekoälyllä.

PÄIVÄN PÄÄJUTTU

Asiakasmaksujen muutokset perustuslakivaliokunnan arvioitavana

Perustuslakivaliokunta jatkaa tänään tiistaina hallituksen esityksen käsittelyä. Esityksessä muutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja koskevaa lakia ja kuolemansyyn selvittämistä koskevaa lakia.

Hallitus esittää muutoksia lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista eli maksuista, joita palvelujen käyttäjiltä peritään. Samassa esityksessä muutetaan myös kuolemansyyn selvittämisestä annetun lain yhtä pykälää. Esitys on perustuslakivaliokunnan arvioitavana. Asiakasmaksut koskevat sosiaali- ja terveyspalvelujen käyttäjiä ja heidän maksujaan. Tiistaiaamuna kello 9.30 valiokunta jatkaa asian yleiskeskustelua ja käy sen jälkeen yksityiskohtaisen käsittelyn, jossa ehdotus käydään läpi kohta kohdalta. Samassa kokouksessa valiokunnan pöydällä on kaksi muuta sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevaa esitystä. Toinen muuttaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevaa lakia ja terveydenhuoltolakia. Toinen koskee terveydenhuoltolakia ja asiakastietojen käsittelyä. Kummassakin valiokunta päättää, jatkaako se asiantuntijoiden kuulemista vai lopettaako sen.

HE 185/2026 vp · lääketieteelliset toimenpiteet · kuolemansyyt · kuolleet
Valmistelu: sosiaali- ja terveysministeriö 23.4.2026 alkaen · 95 lausuntoa 2.11. mennessä · Hankeikkuna STM040:00/2026

PÄIVÄN UUTISET

1 Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislakia muutetaan

Hallitus esittää muutoksia sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettuun lakiin ja terveydenhuoltolain kahteen pykälään. Esitys on perustuslakivaliokunnan arvioitavana, ja valiokunta käsittelee sitä tiistaina kello 9.30. Valiokunnalle on toimitettu professori Veli-Pekka Viljasen kirjallinen lausunto. Kokouksessa valiokunta päättää, jatkaako se asiantuntijoiden kuulemista vai lopettaako sen. Lisäksi se käy asiasta valmistavan keskustelun.

Muutokset koskevat sitä, miten sosiaali- ja terveyspalvelut järjestetään, joten ne koskevat laajasti väestöä.

HE 184/2026 vp · johtaminen · hoitotakuu · lääkärit
Valmistelu: sosiaali- ja terveysministeriö 13.3.2025 alkaen · 111 lausuntoa 2.11. mennessä · Hankeikkuna STM029:00/2025

2 Potilastietojen käsittelyä koskeva laki perustuslakivaliokunnassa

Hallitus esittää muutoksia terveydenhuoltolakiin ja lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä. Perustuslakivaliokunta kuuli esityksestä asiantuntijoita maanantaina. Kuultavina olivat sosiaali- ja terveysministeriön virkamiehet, professori Lasse Lehtonen ja yliopistonlehtori Juha Vesala. Professori Ida Koivisto antoi kirjallisen lausunnon. Tiistaina valiokunta päättää, jatkaako se asiantuntijoiden kuulemista vai lopettaako sen.

Muutokset koskevat sosiaali- ja terveyspalvelujen käyttäjien tietoja ja heidän tietosuojaansa.

HE 199/2026 vp · hoitotarve · lääkinnälliset laitteet · terveydenhoito
Valmistelu: sosiaali- ja terveysministeriö 21.1.2026 alkaen · 88 lausuntoa 2.11. mennessä · Hankeikkuna STM011:00/2026

3 Aloite: pelastustoimi hyvinvointialueilta valtion vastuulle

Kansanedustajat ehdottavat, että hallitus selvittää pelastustoimen siirtämistä hyvinvointialueilta valtiolle sisäministeriön alaisuuteen. Aloitteen mukaan pelastustoimi kilpailee nyt samoista rahoista sosiaali- ja terveyspalvelujen kanssa, eikä avun saaminen saisi riippua asuinpaikasta tai alueen taloudesta. Mallina mainitaan poliisin valtakunnallinen hallinto. Aloitteen allekirjoittivat Marko Kilpi (kok), Timo Heinonen (kok), Juha Hänninen (kok), Milla Lahdenperä (kok), Veijo Niemi (ps) ja Jaana Strandman (ps).

Aloite esittää vasta selvitystä eikä vielä lakimuutosta pelastustoimen järjestämiseen.

TPA 106/2026 vp

4 Arpajaislakia muutetaan väliaikaisesti ja rahapelilakia pysyvästi

Hallitus esittää arpajaislain yhden pykälän väliaikaista muutosta ja rahapelilain yhden pykälän muutosta. Hallintovaliokunta kuuli esityksestä asiantuntijoita maanantaina. Kuultavina olivat sisäministeriö, Poliisihallitus, Veikkaus Oy, Päivittäistavarakauppa ry, Liikennepalvelukauppiaat ry ja Peluuri. Kirjallisen lausunnon antoivat Verohallinto, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, rahapelien haittoja arvioiva arviointiryhmä ja Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry.

Muutos koskee useita toimijoita rahapeliyhtiöstä kauppoihin ja huoltoasemiin.

HE 225/2026 vp · ostaminen · lahjoitukset · täysi-ikäiset
Valmistelu: sisäministeriö 20.4.2026 alkaen · 17 lausuntoa 2.11. mennessä · Hankeikkuna SM005:00/2026

5 Oikeuskansleri kuultavana maahantulon torjuntalaista

Hallitus esittää muutosta lakiin, jolla torjutaan väliaikaisesti välineellistettyä maahantuloa. Muutos koskee lain yhtä pykälää. Perustuslakivaliokunta on jo antanut asiasta lausuntonsa. Hallintovaliokunta käsittelee esitystä tiistaina kello 12.15 ja kuulee oikeuskansleri Janne Salmista Oikeuskanslerinvirastosta. Asia liittyy perusoikeuksiin, ja oikeuskansleri on kokouksen ainoa kuultava asiantuntija.

Muutos koskee maahantulon torjumista ja siihen liittyviä perusoikeuksia.

HE 148/2026 vp · välineellistetty maahantulo · rajanylitykset · hybridivaikuttaminen
Valmistelu: sisäministeriö 26.5.2026 alkaen · 28 lausuntoa 2.11. mennessä · Hankeikkuna SM007:00/2026

TULOSSA

- **ti 3.11. klo 9.30** Perustuslakivaliokunta käsittelee asiakasmaksuja, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä, asiakastietoja ja rikostiedustelua.
- **ti 3.11. klo 12.15** Hallintovaliokunta käsittelee maahantulon torjuntalakia ja valtion vahingonkorvaustoimintaa.
- **ke 4.11. klo 12.30** Tiedusteluvalvontavaliokunta kuulee oikeusasiamies Jari Råmania tiedustelun valvonnan ja oikeusasiamiehen kertomuksista.
- **10.12.2026** Tiedusteluvalvontavaliokunnan lausunto oikeusasiamiehen kertomuksesta perustuslakivaliokunnalle viimeistään tällöin.

LYHYESTI

- Hallitus täydentää rikostiedustelua koskevaa esitystään, perustuslakivaliokunta kuulee sisäministeriötä. HE 277/2026 vp
- Valtion vahingonkorvaustoimintaa koskevaa lakia muutetaan, hallintovaliokunta kuulee ministeriöitä ja Valtiokonttoria. HE 207/2026 vp
- Tiedusteluvalvontavaltuutetun vuosikertomus vuodelta 2025 tiedusteluvalvontavaliokunnan käsittelyssä keskiviikkona. K 16/2026 vp
- Oikeusasiamiehen vuosikertomuksesta valmistellaan lausuntoa perustuslakivaliokunnalle. K 15/2026 vp

Aineisto: 19 eduskunnan asiakirjaa, joista 6 analysoitu ja 13 vain PDF:nä; 0 puheenvuoroa.

Lähteet ja tekotapa. Eduskunnan asiakirjat, täysistuntojen pöytäkirjat ja valiokuntien julkiset asiakirjat (eduskunnan avoin data, CC BY 4.0); esitysten valmistelutiedot: valtioneuvoston hankeikkuna (CC BY 4.0), tilanne 2.11.2026. Valtiopäivä on koottu tekoälyavusteisesti: asiakirjojen ja puheenvuorojen tiivistelmät on tuotettu koneellisesti. Kansikuva on luotu tekoälyllä. Luvut ja asiakirjatunnukset tarkistetaan koneellisesti lähteistä. Tarkista sanamuodot linkitetystä alkuperäisestä lähteestä ennen lainaamista.